

WATERSCHAP HULSTER AMBACHT

Hogeweg 6
Postbus 6

4561 RA HULST
4560 AA HULST

Telefoonnr.
Fax

0114 - 383700
0114 - 311355

FAXBERICHT

Bestemd voor : Project Zeeweringen, t.a.v. [redacted] [redacted] *Ren* [redacted]

Faxnr. : 0113-216124

Afkomstig van : [redacted]

Doorkiesnummer : [redacted]

Datum : 15-12-1997

Aantal pagina's die volgen : 3

Onderwerp : 1. Opmerkingen bij "Samenvatting" dijkverbeteringsplan Ser-Arendspolder.
2. Tekstvoorstel voor plan zelf, blz. 10, i.v.m. fietsers op onderhoudstrook. S.v.p. doorgeven aan Piet Hengst.

Indien nog nadere informatie gewenst is, kunt u bovenstaand telefoonnummer bellen.

000276 1997 PZDC-X-97082

AL 05OPMERKINGEN BIJ SAMENVATTING SER AR

Kort overzicht plan

Verbetering gezette steenbekleding dijkvakken

Nieuw-Othenepolder, Margarethapolder en Eendragtpolder
SER-ARENDSPOOLDER

Eén van de werken die in 1998 in uitvoering wordt genomen in het kader van het project Zeeweringen, is het dijkvak langs de Ser-Arendspolder. Hiervoor is een dijkverbeteringsplan geschreven. In dit overzicht staan de belangrijkste punten. Het plan kunt u vanaf 15 december 1997 tot en met 16 januari 1998 inzien op het kantoor van waterschap Hulster Ambacht, Hogeweg 6 te Hulst.

1. Project Zeeweringen

Een groot deel van de Nederlandse zeedijken wordt aan de zeezijde tegen golven beschermd door een glooiing met een toplaag van zetsteen. Uit onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat bij zeer zware stormen de steenbekleding onvoldoende is. Anders gezegd de steenbekleding is in veel gevallen te licht.

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft het projectbureau Zeeweringen de opdracht gegeven de gezette steenbekledingen van de dijken in Zeeland op sterkte te brengen. De werkzaamheden worden over een lange periode uitgesmeerd. Dit heeft te maken met de hoge kosten en het tempo waarin kan worden gewerkt. Om veiligheidsredenen wordt slechts in een beperkt deel van het jaar, buiten het stormseizoen (van 1 april tot 1 oktober), aan waterkeringen gewerkt.

In 1997 zijn de eerste vier dijkvakken bij Borssele, Breskens, Temeuzen en Walsoorden versterkt. In 1998 concentreren de werkzaamheden zich opnieuw langs de Westerschelde. De volgende dijkvakken worden onder andere in 1998 versterkt:

- de Hoofdplaatpolder,
- de Nieuw-Othene-, Margaretha- en Eendragtpolder,
- de Ser-Arendspolder.

2. De huidige dijk

Het te versterken dijkvak ligt langs de Ser-Arendspolder en heeft een lengte van 1875 meter. De kern van de dijk is opgebouwd uit klei. De bekleding van de huidige dijk bestaat uit Doornikse bloksteen, Lessinische steen, graniet, basaltzullen en beton.

Langs het gehele dijkvak ligt aan de zeezijde slik. Slikgebieden vervullen een belangrijke functie als kraamkamer voor tong en gamalen en als voedselgebied voor vogels. Dit dijkvak heeft de status van integraal milieubeschermingsgebied gekregen. Dit betekent dat er naar gestreefd wordt de natuurfunctie van deze gebieden te versterken. Op de dijkbekleding bevinden zich ook drie verschillende soorten zoutplanten. Deze planten staan op de zogenaamde Rode Lijst om er voor te zorgen dat ze in Nederland blijven bestaan.

P y gebied

3. De toetsing van de dijk

De Wet op de Waterkering schrijft voor dat de dijkbeheerders iedere vijf jaar de dijken moeten toetsen. De sterkte van de bekleding moet aan bepaalde normen voldoen. Uit de toetsing van het dijkvak kwam naar voren dat de gehele bekleding minder sterk is dan werd aangenomen. Dit betekent dat de bekleding wordt aangepast aan de vereiste veiligheidsnormen. De huidige steenbekleding wordt verwijderd. De dijk krijgt een nieuwe, zwaardere steenbekleding.

4. Keuze

Uitgangspunten voor de keuze van de dijkbekleding zijn o.a.:

- alleen typen bekledingen die aan de huidige veiligheidseisen voldoen;
- de toepasbaarheid van de bekleding is in de praktijk bewezen;
- de keuze van de bekleding is gericht op herstel en zo mogelijk verbetering van de huidige natuurwaarden op de dijk.

Op een deel van de dijkvakken is het mogelijk aanwezige betonblokken te hergebruiken. De blokken worden gekanteld en daarna op een nieuwe ondergrond neergezet. Op de delen waar dit niet mogelijk is worden nieuwe betonzuilen geplaatst.

5. De effecten op de omgeving

Natuur

Door de nieuwe dijkbekleding worden op bepaalde dijkvakken de omstandigheden voor de natuur om zich verder te ontwikkelen aanzienlijk verbeterd. Dit gebeurt op termijn omdat de huidige bekleding eerst grotendeels wordt verwijderd. De gekozen bekleding is gericht op herstel van de huidige natuurwaarden. Er is gekozen voor betonzuilen waardoor in feite zelfs verbetering mogelijk is. De reden hiervoor is dat de begroeiingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld zoutplanten, die voorkomen op dit dijkvak, vooral wordt bepaald door de gaten en spleten tussen de blokken.

~~De dijkverbetering heeft geen invloed op de aanwezige vegetatie. De beheerder van de dijk, het waterschap Hulster Ambacht, geeft aan dat het onderhoudspad niet toegankelijk wordt voor fietsers.~~

Cultuurhistorische waarden

Doornikse bloksteen en basalt vertegenwoordigen een cultuurhistorische waarde. Het is niet mogelijk de natuursteen te hergebruiken. Dit brengt een verlies aan cultuurhistorische waarde met zich mee. De restanten van de voormalige uitmonding van het gemaal blijft buiten de werken, zodat er geen sprake is van negatieve effecten met betrekking tot cultuurhistorie.

Overlast voor recreanten en omwonenden

Tijdens de uitvoering van de werken kan verkeershinder op de aanvoerwegen optreden. Door de aan- en afvoerroutes zorgvuldig te kiezen, wordt eventueel geluidsoverlast en verkeershinder tot een minimum beperkt. Ook is de dijk tijdens de uitvoering van de werken tijdelijk niet toegankelijk voor recreanten. De betreedbaarheid van de dijkbekleding voor recreanten verandert niet in vergelijking met de huidige situatie.

Landbouw

Tijdens de uitvoering van het werk kunnen delen van de dijk niet worden gebruikt. Waterschap Hulster Ambacht neemt contact op met de agrariers.

6. De uitvoering

De planning is dat de werken na 1 april 1998 van start gaan. Naar verwachting zijn de betreffende dijkvakken voor eind september 1998 versterkt.

7. Ter inzage

Het plan "verbetering gezette steenbekleding dijkvak Ser-Arendspolder" kunt u vanaf 15 december 1997 tot en met 31 januari 1998 inzien op het kantoor van waterschap Hulster Ambacht. Uw zienswijze kunt u tot en met 16 januari 1998 schriftelijk kenbaar maken aan het dagelijks bestuur van waterschap Hulster Ambacht, Postbus 6, 4560 AA HULST.

GOLDFON

Dit is een uitgave van Waterschap Hulster Ambacht in samenwerking met het Provinciebestuur Zeevangens. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Waterschap Hulster Ambacht
Hogeweg 5, postbus 6
4560 AA Hulst
Tel. 0114 383700 Fax. 0114 311355

Provinciebestuur Zeevangens
P.O. Box 114, Postbus 114
4560 AC Goei
Tel. 0114 211970 Fax. 0114 211975

* , DIE ECHTER GERING IS , OOM OMDAT DE HOEVEELHEIDEN
NATUURSTEEN IN DIT DIJKVAK KLEIN ZIJN.

5. Effecten op de omgeving

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de gevolgen van de aanpassing van de dijkbekleding. Deze gevolgen worden aangegeven vanuit het perspectief van natuurwaarden, landschap, cultuurhistorie, recreatie, woon- en leefmilieu en landbouw.

5.2 Natuurwaarden

Typen bekledingen

Het aanpassen van de bekleding leidt bij het vervangen van de bestaande steenglooiing tot negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. De vegetatie (met aanwezige fauna) wordt vernietigd dan wel aanzienlijk verstoord. Deze effecten kunnen niet worden voorkomen. Ze zijn echter niet permanent. Nadat de nieuwe bekleding is aangebracht, zal er, op een termijn van enkele jaren, herstel van natuurwaarden op kunnen treden. De mate van herstel en eventuele verbetering van natuurwaarden, en dus de uiteindelijke effecten, hangen samen met de eigenschappen van de gekozen bekleding.

Als uitgangspunt voor de keuze van de bekledingen (zie hoofdstuk 3) geldt herstel en zo mogelijk verbetering van de huidige natuurwaarden op de dijk. In de Milieu-Inventarisatie zeeuweringen Westerschelde is per (gedeelte van een) dijkvak uitgewerkt hoe bij de keuze van de nieuwe bekleding invulling kan worden gegeven aan herstel of verbetering van de huidige natuurwaarden. In zijn algemeenheid biedt in de getijdezone een bekleding met meer holten en spleten tussen de bekledingselementen en met een ruw oppervlak betere vestigingsmogelijkheden voor wieren en verschillende diersoorten (waaronder mossels, oesters, zeepokken en alikruiken). Op het talud boven gemiddeld hoogwater zijn meer gaten en spleten tussen de bekledingselementen gunstig voor de vestiging van (zout)planten.

In relatie tot de aanwezige natuurwaarden geldt, dat wanneer de huidige waarden niet hoog zijn, er voor het herstel hiervan geen bekleding met zeer goede begroeiingsmogelijkheden toegepast hoeft te worden. Wanneer de potenties voor de ontwikkeling van meer waarden niet bijzonder hoog zijn, is het eveneens niet zinvol een bekleding met zeer goede begroeiingsmogelijkheden toe te passen.

Gelet op enerzijds het herstel van de huidige natuurwaarden op het dijkvak en anderzijds op de mogelijkheden voor de ontwikkeling van meer natuurwaarden op dit dijkvak, is in onderstaand tabel aangegeven uit welke typen bekledingen kan worden gekozen:

Dijkvak [volgens [8]]	locatie [dp]	getijdezone		boven GHW	
		herstel	verbetering	herstel	verbetering
100	329,63-348,4	betonzuilen	betonzuilen	betonzuilen betonblokken*	betonzuilen

* gekantelde betonblokken technisch toepasbaar met kleine marge

Tabel 5.1: Bekledingstypen voor herstel of verbetering

Behalve de effecten op de vegetatie kan de dijkverbetering ook invloed hebben op eventueel aanwezige vogels, als de onderhoudsstrook als fietspad zou gaan functioneren. De beheerder van het dijkvak heeft echter aangegeven dat de toegankelijkheid van de onderhoudsstrook niet zal veranderen. De ingreep zal in deze zin dus geen effect hebben op vogels.

9 EVENTUEEL MEER TOEGANKELIJK ZOU WORDEN VOOR FIETSERS. DIT ASPECT ZAL NOG NADER IN HET KADER VAN HET BEHEER WORDEN GEINVENTARISEERD.10